

MILJØDIREKTORATET
M-971|2018

REFUSJONSORDNINGEN FOR SPILLOLJE

ÅRSRAPPORT 2017

COWI

MILJØDIREKTORATET
M-971/2018

Refusjonsordningen for spillolje

Årsrapport 2017

ADRESSE COWI AS
Karvesvingen 2
0579 Oslo
Postboks 6412, Etterstad
0605 Oslo

TLF +47 21497688
WWW cowi.no

PROSJEKTNR. A093605/17088024
DOKUMENTNR. 1
VERSJON 1
UTGIVELSESDATO 15.2.2018
UTARBEIDET TOM BÄCKER
KONTROLLERT NINA JETMUNDSEN
GODKJENT METTE FOLLESTAD

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	4
2	Resultater i 2017	5
2.1	Nøkkeltall	5
2.2	Innsamlede mengder, 1990-2017	6
2.3	Utvikling i refusjonssatsen	7
3	Kvalitetskrav	8
4	Erfaringer fra driften i 2017	9
4.1	Tilbakeholdelse av hele anmodninger	9
4.2	Tilbakeholdelse av enkeltleveranser	9

1 Innledning

Med spillolje menes brukte smøreoljer, hydraulikkoljer, transformatoroljer og lignende oljetyper som ikke lenger kan brukes til sine opprinnelige formål. Spillolje er farlig avfall og skal håndteres av aktører med tillatelse i henhold til avfallsforskriften kapittel 11. Spillolje som slippes ut i naturen kan gi alvorlige skader på dyrelivet, og selv små mengder spillolje kan ødelegge drikkevannskilder i lang tid fremover. Spillolje på avveier kan også føre til driftsproblemer i avløpsrensaneanlegg. Brenning av spillolje i anlegg uten tilstrekkelig rensing av røykgassene kan føre til lokal luftforurensning.

Spillolje oppstår i mange bedrifter. Undersøkelser fra begynnelsen av 1990-tallet viste at prisen de måtte betale for levering til godkjent anlegg var et hinder for forsvarlig håndtering. Tilskudds- og refusjonsordningen for spillolje ble derfor innført den 1.1.1994, for å stimulere til lovlig levering og håndtering av spillolje.

Ordningen finansieres gjennom bevilgninger på statsbudsjettet. Den er hjemlet gjennom:

- Bevilgning i Statsbudsjettet.
- Individuelle godkjenninger til 21 refusjonsanlegg (per 2017).
- Miljødirektoratets "Vilkår for refusjon/tilskudd for mottak av spillolje", sist revidert 1.5.2016.

Miljødirektoratet har forvaltningsansvaret for ordningen, og betaler ut refusjon til refusjonsanleggene, i henhold til vilkårene for ordningen. COWI AS har i 2017 hatt i oppdrag å kvalitetssikre refusjonsanmodningene før direktoratet utbetaler refusjon, eller eventuelt avslår utbetaling. Refusjonsordningen krever at spillolje som det søkes refusjon for overholder visse kvalitetskrav. Kravene skal bidra til at det bare betales ut refusjon for refusjonsberettiget spillolje.

Refusjonssatsen var i 2017 på kr 2,46 per liter. Refusjon betales ut i henhold til skriftlig anmodning fra refusjonsanleggene. Korrekt utfylte deklarasjonsskjema for hver leveranse skal følge med anmodningen. Oljekvaliteten dokumenteres gjennom analyser utført av akkrediterte laboratorier. Analysesertifikat for flammepunkt og oljens innhold av vann, svovel og totalt organisk klor blir lagt ved anmodningen. Ved utbetaling gjøres det fradrag for vanninnholdet i oljen.

Til tross for at det etter 1.5.2016 ikke lenger er tillatt å deklarerer farlig avfall på papirskjema, ble dette sendt inn 145 rosa papirskjema på spillolje i 2017 – hovedsakelig i første halvdel av året. I 2018 utbetales det ikke refusjon for rosa kopier av papirskjemaer datert etter 31.12.2017.

Mer informasjon om ordningen finnes på Miljødirektoratets hjemmesider under tema "Farlig avfall" <http://www.miljodirektoratet.no>.

2 Resultater i 2017

2.1 Nøkkeltall

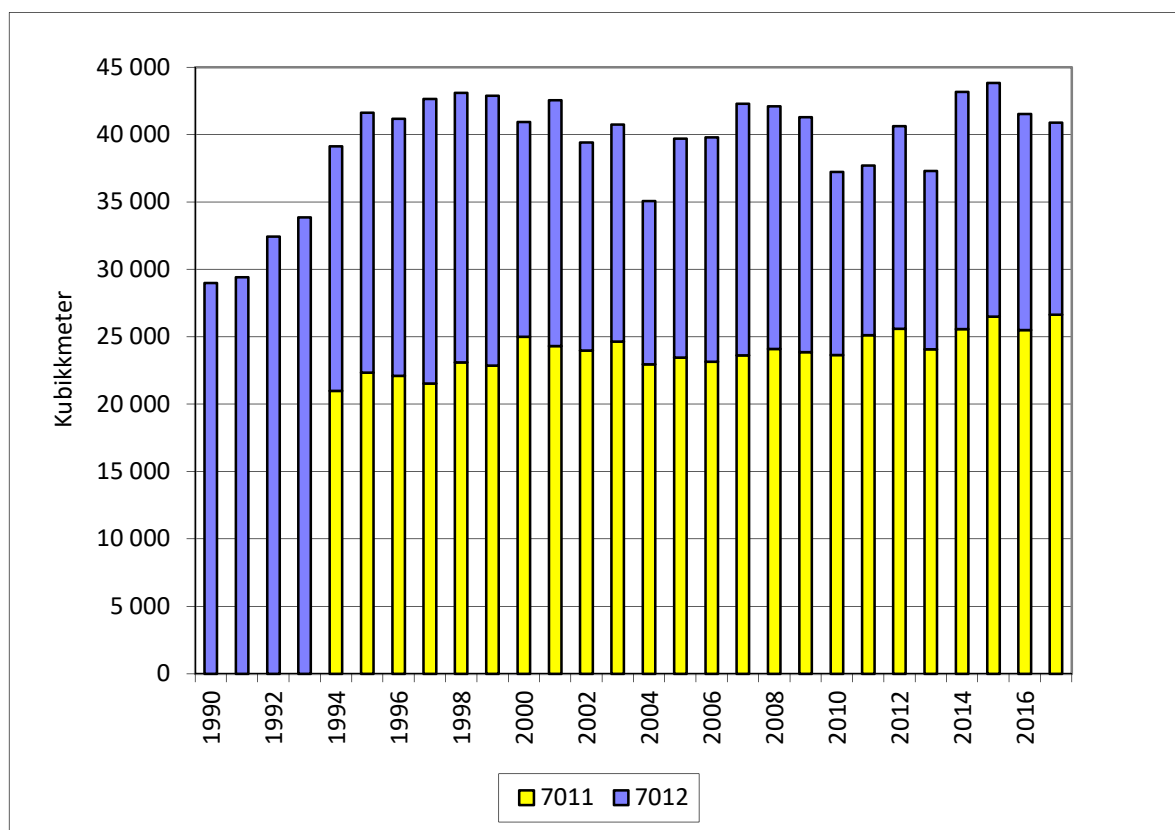
I tabell 1 vises nøkkeltall for ordningen. Tall for innhold av vann, svovel og totalt organisk klor er **veiede snitt**, basert på **peilede** tankvolum, og de avviker derfor fra tallene i tabell 2.

Tabell 1. Nøkkeltall for refusjonsordningen for spillolje, 2008-2017.

År	Antall anmodninger	Antall deklarasjoner	Ref.-beløp (MNOK)	Ref.sats (NOK/l)	Peilet Volum (m ³)	Vann-innh. (%)	Netto Volum (m ³)	Svovel-innh. (%)	Klor-innh. (ppm)
2017	353	17 271	60,3	2,46	26 632	4,52	25 544	0,38	58
2016	379	17 053	58,9	2,41	25 258	4,61	24 205	0,38	49
2015	383	19 714	56,7	2,24	26 488	5,05	25 278	0,39	59
2014	367	18 860	53,1	2,20	25 589	4,83	24 283	0,39	71
2013	352	17 671	48,6	2,15	24 065	4,80	23 116	0,40	71
2012	381	18 360	49,3	2,11	25 581	4,87	24 454	0,41	77
2011	387	17 410	47,6	2,06	25 125	5,08	23 970	0,39	79
2010	368	16 377	44,6	2,03	23 648	5,46	22 480	0,36	91
2009	373	16 760	44,4	1,97	23 840	5,30	22 697	0,36	131
2008	388	17 034	43,1	1,94	24 101	6,14	22 761	0,39	136

2.2 Innsamlede mengder, 1990-2017

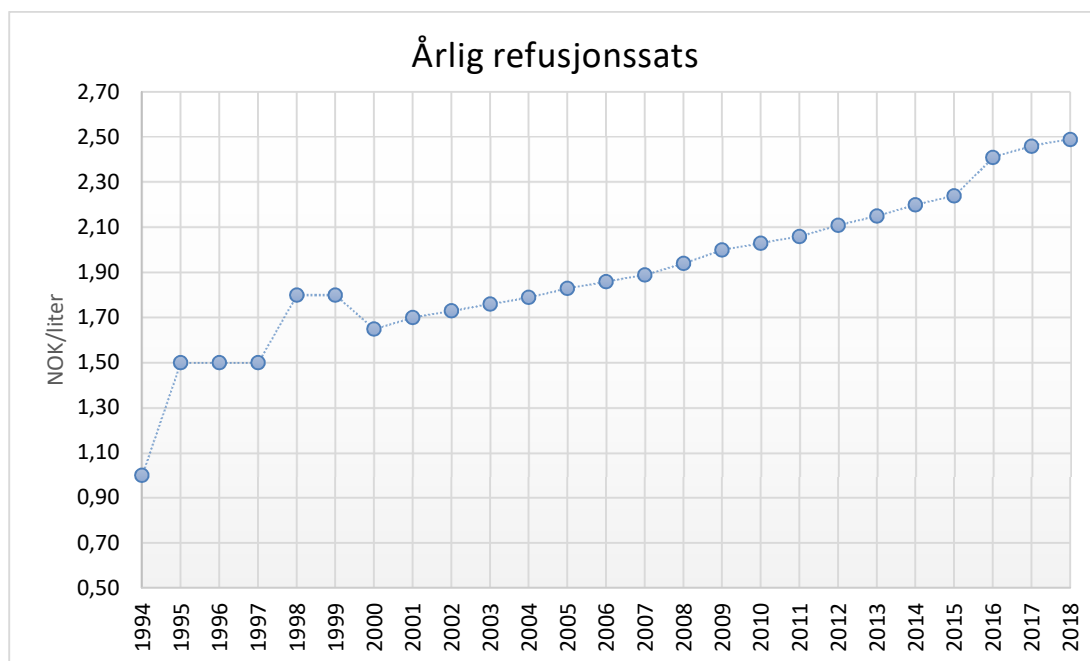
Figur 1 viser innsamlede mengder per år av refusjonsberettiget og ikke-refusjonsberettiget spillolje, som har avfallsstoffnummer 7011 og 7012, hhv. De siste ti årene har mengden refusjonsberettiget spillolje vært relativt konstant, og ligget rundt ca. 23-26 000 m³.

Figur 1: Årlige mengder innsamlet spillolje 1990-2017

2.3 Utvikling i refusjonssatsen

Grafen nedenfor viser utviklingen refusjonssatsene fra starten i 1994.

Figur 2. Utvikling i refusjonssatsen, 1994-2018.

Satsen ble satt ned fra 1999 til 2000, fordi ordningen i 2000 ble utvidet til å omfatte flere typer spillolje. En viktig endring var at refusjon ikke lenger var knyttet til at det skulle ha blitt betalt smøreoljeavgift for oljen. Blant annet ble transformatorolje og kasserte oljer fra fly inkludert i ordningen dette året.

3 Kvalitetskrav

Det er stilt krav om 4 analyser: Flammepunkt, innhold av totalt organisk klor, svovelinnhold og vanninnhold. Et sammendrag av kravene, og de verdiene fra 2017 presenteres i tabell 2 nedenfor.

Tabell 2. Nøkkeltall for oljekvaliteten i 2017.

Parameter	Krav	Laveste verdi	Høyeste verdi	Snitt-verdi	Median-verdi	Antall avvik
Flammepunkt	> 70 °C	77	Ikke relevant, pga. analysemetoden			
Totalt organisk klor	< 500 ppm	10	210	59	50	
Svovel	< 0,6 %	0,10	1,20	0,38	0,38	3
Vann	Ingen	0,3	29,3	4,5	3,8	

Analyse av flammepunkt, totalt organisk klor og svovelinnholdet foretas for å ha kontroll med mulig innblanding av andre typer farlig avfall i spilloljen. Flammepunktet kan gi en indikasjon på om oljen har blitt blandet med f.eks. løsemidler eller bensin. For å ha kontroll med mulig innblanding av stoffer som kan senke flammepunktet er det krav om at flammepunktet skal være over 70 °C. Analyse av svovelinnhold er for å ha kontroll med innblanding av for eksempel bunkersolje eller andre oljer med høyt svovelinnhold, mens analyse av totalt organisk klor gjøres for å ha kontroll med mulig innblanding av klorerte løsemidler og miljøgifter

Vanninnholdet måles fordi refusjon bare utbetales for netto oljemengde. Vanninnholdet er avhengig av hvordan oljen er behandlet i brukstiden. Leveranser som kun inneholder transformatoroljer har ofte vanninnhold under 1 %, mens oljer fra skip kan ha vanninnhold på 10 % og høyere.

I vilkårsdokumentets stilles det krav til at det B-prøven analysere når analyseresultatene av A-prøven viser at flammepunktet er mellom 70 og 80 °C, eller totalt organisk klor mellom 400 og 500 mg/kg, eller svovel er mellom 0,5 og 0,6 %. Det ble registrert 11 slike avvik i 2017, og 10 var grunnet svovelinnhold og ett grunnet flammepunkt.

4 Erfaringer fra driften i 2017

I dette kapitlet følger en oversikt over de viktigste erfaringene fra driften av ordningen i 2017.

4.1 Tilbakeholdelse av hele anmodninger

I 2017 ble tre anmodninger underkjent pga. avvik i analyseverdiene. Dette skyldtes svovelinnhold på hhv. 0,74, 0,8 og 1,2 %.

4.2 Tilbakeholdelse av enkeltleveranser

I tilfeller der enten deklarasjonene er mangelfullt utfylt, det er tvil om spilloljen er refusjonsberettiget eller det mistenkes avvik fra vilkårene for ordningen, blir enkeltdeklarasjoner holdt tilbake inntil saken er undersøkt nærmere. Refusjonsanleggene blir informert om tilbakeholdte leveranser i forbindelse med den månedlige kvalitetssikringen av refusjonsanmodningene.

Hver deklarasjon blir sjekket med særlig vekt på disse opplysningene:

- Navn og adresse på avfallsprodusenten
- Hvilke avfallsstoffnummer og EAL-koder som er benyttet
- Mengde avfall
- Status i avfallsdeklarerer.no, kan ikke være "påbegynt"
- Opplysninger i feltet for nærmere beskrivelse
- Kommentarer fra aktør

I forbindelse med den månedlige utbetalingen blir anleggene gitt en frist på fire uker for å gi tilbakemelding til konsulenten. Saker der anleggene ikke har gitt tilbakemelding innen angitt frist, blir hvert kvartal sendt til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

I 2017 ble 259 deklarasjoner, med til sammen 624 m³ olje holdt tilbake. Til sammenlikning ble 336 deklarasjoner holdt tilbake i 2016. Nedgangen skyldes at slurvefeil av typen "dato mangler" og "underskrift ikke påført" ikke kan begås når deklarasjonen gjøres elektronisk.

I tabell 3 er de forskjellige årsakene til tilbakeholdelse angitt. I tilfeller der det er mer enn én årsak til tilbakeholdelse, er den mest signifikante årsaken angitt.

Tabell 3. Oversikt over tilbakeholdte deklarasjoner og konsulentens oppfølging av disse.

Avvik	Antall	Volum (m ³)	Konsulentens oppfølging
Usikkerhet om oljens opphav og/eller sammensetning	84	285,8	Holdes tilbake inntil oppklarende informasjon er mottatt og kvalitetssikret.
Avfallsprodusent feilaktig oppgitt	54	99,0	Holdes tilbake inntil oppklarende informasjon er mottatt og kvalitetssikret
Feil EAL-kode oppgitt (kode ikke forenlig med refusjonsberettiget spillolje)	44	129,5	Holdes tilbake inntil oppklarende informasjon er mottatt og kvalitetssikret
Påbegynt deklarasjon	30	51,9	Innhenter bekreftelse fra refusjonsanlegg om at deklarasjonen er har status "mottatt", "kontrollert" eller "ferdig"
Refusjon omsøkt to ganger for samme deklarasjonsnummer	17	12,6	Oversendes Miljødirektoratet for behandling
Annet avfallsstoffnummer enn 7011 er benyttet	11	5,5	Holdes tilbake inntil oppklarende informasjon er mottatt og kvalitetssikret
Feil format på utskrift	8	6,5	Anlegget bes om å sende inn korrigert utskrift.
Samledeklarasjon	4	18,3	Vurderes individuelt
Deklarasjon avvist av første mottak	2	5,2	Oversendes Miljødirektoratet for behandling
Feilaktig mengdeangivelse	2	6,8	Holdes tilbake inntil oppklarende informasjon er mottatt og kvalitetssikret
Deklarasjon trukket av anlegget av eget tiltak	2	0,4	Anbefales ikke utbetalt
Foreldet (det er gått mer enn ett år mellom deklarasjons- og anmodningsdato)	1	2,0	Oversendes Miljødirektoratet for behandling